

Láttelelet

*Aki egyet is megbotránkoztat
e kicsinyek közül... (Mt 18,6)*

Veszélyeztetett gyermekek

**Beszélgetés dr. Csendes László ifjúságvédelemmel foglalkozó rendőrőrnaggyal és
Prágai Éva gyermekpszichológussal**

Az utóbbi években az USA-ban és Nyugat-Európában szinte „slágertéma” lett a sajtóban a gyermekekkel szembeni szexuális visszaélés. A német gyermekvédelmi liga (Deutscher Kinderschutzbund) 1991 júliusában nagy erejű felvilágosító kampányba fogott. A különböző sajtótermékekben sorozatosan megjelenő cikkek, interjúk, pszichológusi tanácsok, privát élményfeltárások célja az volt, hogy fényt derítsenek a családon belül lappangó, legtöbbször soha le nem lepleződő szexuális kapcsolatokra, melyeknek sértettjei a gyerekek. Az áldozatoknak konkrét és lelki támaszt nyújtó önszegélyező csoportok alakultak (Wildwasser, Grundwasser, Zartbitter), és ezek megfelelő, erre a feladatra speciálisan kiképzett munkatársak segítségével széles körű feltáró munkát végeznek ott is, ahol a szexuális visszaélés csupán gyanítható. Az Eltern c. szülőknek szóló magazin rendszeresen közöl tájékoztató és tanácsadó jellegű cikkeket erről a témáról. Gyerekeknek és szüleiknek, nevelőiknek közös olvasásra, nézegetésre vagy beszélgetésre alkalmas kiadványok és képeskönyvek is megjelentek, ezek segítségével könnyebb a családon, intézményeken belüli őszinte érzelmi és szexuális nevelés.

Marié Winn Gyerekek gyermekkor nélkül c. könyvében azt állítja, hogy Amerikában a szülőknek saját gyerekeikkel folytatott szexuális érintkezése „egyre több irodalmi és művészeti alkotás tárgya lett” és ennek hatására „a vérfertőző kapcsolatok társadalmi és kulturális megítélése sokkal elnézőbbé vált, és sok családban a vérfertőzés, az elhallgatásból kilépve, valóságos és vitatott témává vált”. Magyarországon, bár általában megfelelő szexuális szabadság, sőt szabadosság érezhető a mindennapi gondolkodásban, és az iskolákban is folyik bizonyos felvilágosító munka, a gyermekek ellen elkövetett szexuális cselekedetéről mai napig sem készült megfelelő felmérés, a téma sem tájékoztató, sem megelőző jelleggel nem került a nyilvánosság elé.

Az ORFK Bűnmegelőzési Osztályán **dr. Csendes László** őrnaggyal beszélgetünk e témáról;

– *Németországban kb. évente 13000 gyerekkel szemben követnek el Szexuális visszaélést, legalábbis ennyire derül fény, a latens eseteket azonban 300000-re becsülik. Mit mutatnak a magyarországi adatok?*

– Gyermek- és fiatalkorúak ellen elkövetett bűncselekmény miatt 1992-ben összesen 9137 esetben indítottunk eljárást, ebből 2370 gyermekkorú (14 év alatti), 6767 fiatalkorú volt; ezek közül 58 gyermekkorú és 147 fiatalkorú esetében állapítottunk meg erőszakos közönséget – mondja Csendes László őrnagy –ez azonban nem jelenti azt, hogy valóban „csak” ennyiszor

fordult elő gyermek- és fiatalkorúak sérelmezése. Nincs külön nyilvántartásunk a sérelmezés fajtája szerint, tehát a fenti adat tartalmazza a szexuális bűntényeket is. Mivel gyerekekről van szó, legtöbbször nem ők maguk tesznek feljelentést, és valószínűleg óriási a látencia.

– *Hogyan kerül mégis a rendőrség elé egy-egy eset, ha a gyerekek félelemből, szégyenből vagy tanácstalanságból hallgatnak, nem mernek szólni a történetekről?*

– Mintegy 20-25 %-ban a szülő bántalmazza gyermekét, ilyenkor előbb-utóbb feltűnik az iskolában, óvodában, szomszédban, hogy a gyerek teste rendszeresen tele van kék-zöld foltokkal, véraláfutásokkal, és nem tud hihető magyarázatot adni keletkezésükre. Nemegyszer elsőkik az otthoni atrocitások elől, és valósággal „szerencséje” van, ha rendőri szerv talál rá, így lehetősége nyílik, hogy a megfelelő helyen sírja ki magát. Sokszor a nagyobb, esetleg a családból már kikerült testvér tesz feljelentést.

– *Kik az elkövetői a szexuális indítékú bűntényeknek? Valóban féltetni kell gyerekeinket a „cukrosbácsiktól?”*

– Javarészt beteg emberekről van szó, akik egyértelműen pszichiátriai esetek, sokuk visszaeső, vagy éppen ideiglenesen szabadlábon, kimenőn levő. Nem ritka azonban, amikor kíváncsiskodó, túlzott nemi érettségű, már valamilyen fokon aberrált, agresszióval túltöltött fiatal vagy fiatalok csoportosan támadnak kortársaikra. Ezek következménye erőszakos közöszlész, szemérem elleni erőszak, természet elleni fajtalanlás vagy megrontás bűntette. A büntető törvénykönyv külön fejezetben taglalja ezen kategóriába tartozó bűnös cselekményeket.

A kérdés második felére válaszolva: a ma „cukrosbácsijai” már nem édességgel, hanem különböző mesékkel csábítanak. Speciális terepük az iskolák, nevelőotthonok, játszótérek környéke, tehát ahol megfigyelhetik későbbi áldozatukat. Biztosra mennek, akár több napon keresztül is követik a kiszemelt kislányt vagy fiút, tájékozódnak, hogy egyedül van-e, amikor hazaér, kifürkészik, milyen időpontban és merre jár nagy rendszerességgel. Adandó alkalommal mellécsapódnak, beszélgetést kezdeményeznek, naivitására, hiszékenységére építik mondanójukat. Kihalt közterületre vagy lakásra csalják, de az is előfordul, hogy saját lakásában támadnak az otthon egyedül levő kiskorúra. Leginkább a tíz év körüli kislányok a veszélyeztetettek, ha lakóterülettől távol eső, külvárosi részen, kiserdőn, néptelen utcákon kell keresztülmenniük. Bár sűrűn lakott, mégsem teljesen biztonságos a lakótelep sem. Az itt lakók életformája nagyrészt hasonló, reggel és este jönnek-mennek az emberek munkából, vásárlásból. Napközben azonban, amikor a gyerekek az iskolából hazatérnek, általában nincs otthon senki, és a nyolc-tízemeletes házak lépcsőházában, liftjében, tárolóhelyiségében hiába kiabál a gyerek. Ezek potenciálisan veszélyes helyek.

– *Tulajdonképpen milyen cselekmények tartoznak a rendőrség kompetenciájába? Csak erőszakos cselekmény megtörténte után tehet feljelentést a sértett, illetve a szülők, vagy akkor is, amikor zaklatáson, próbálkozáson túlmenően nem következett be egyéb?*

– A büntetőjogról szólva fontos hangsúlyozni, hogy a már felsorolt bűncselekmények a természet elleni fajtalanlás kivételével magánindítványra büntetendők, kivéve, ha azokkal összefüggően más, nem magánindítványra büntetendő bűncselekményt is elkövetnek. Példaként, ha a szexuális támadást más személy elleni vagy vagyon elleni delictum kíséri.

Ezeknél a cselekményeknél pontosan arról van szó, hogy a sérelmezett, illetve kiskorú esetén annak törvényes képviselője jogosult eldönteni, hogy kívánja-e a büntető eljárás megindítását vagy sem. Gyermekintézményekben rosszul értelmezett szakmai, intézményi önvédelemből, és sajnos sokszor információ hiánya miatt is leleplezetlenül maradhatnak ilyen cselekmények. Pedig éppen azokat az otthonokat és nevelőket védené meg az alaptalan gyanúsítástól, akik jól és tisztességgel végzik munkájukat, ha kiderülne ott, ahol megtörténik.

Szükségesnek érzem még megemlíteni a vérfertőzés büntetettét, amikor egyenesági rokon közössel vagy fajtalankodik, és a szeméremsértés vétségét, amelynek elkövetői körébe főként a „mutogató bácsik” tartoznak. Az iskolák, kollégiumok, parkok, kirándulóhelyek környékén felbukkanó, magukat nemi vágyuk kielégítése végett szeméremsértő módon mutogató emberek cselekménye tehát nem csupán „zavaró”, de üldözendő is.

– *Mit tehetnek a szülők, pedagógusok a gyermekek védelmére?*

– Nem lehet általános szabályt megfogalmazni, az esetek megítélése nagyban függ a felkészítéstől, de figyelembe kell venni a távolságot, forgalmat, időpontot stb. Amilyen fontos, hogy a közlekedési szabályokat ismerjék a gyerekek, ugyanolyan fontos lenne, hogy tudják, hogyan kell elhárítani egy gyanús közeledőt, kellemetlenkedőt. A zsúfolt közlekedési eszközökön dörgölődő, tapogató, parkokban feltárulkozó emberekkel szemben megfelelő határozottsággal fellépve és a veszélyes szituációk elkerülésével meg lehet előzni a bajt. Az egyedül közlekedő gyerekek menjenek lehetőleg forgalmas főútvonalon vagy csoportosan, ne álljanak szóba idegenekkel, akkor sem, ha az a szülőkre hivatkozik („Apukád azt mondta, ma én kísérjelek haza...”), ne szálljanak be a liftbe nem ottlakóval. Ha az iskola körül rendszeresen ólálkodó alak tűnik fel, szóljanak a pedagógusoknak. Amennyiben az utcán észreveszi a gyerek, hogy követi valaki, ne menjen haza az üres lakásba, hanem térjen be egy forgalmas üzletbe, egy iskolatársához... stb. A szülőknek, nevelőknek kell végiggondolniuk, milyen veszélyes helyzet adódhat, és ha ezt előre megbeszélik, kialakítható a helyes védekező, megelőző magatartás. Fogalmaztam egy „Nyílt levelet” az ötödik osztályosokhoz, amelyet megjelentetett a Bűnprevenziós Osztály ifjúságvédelmi osztálya, amely közvetlen hangon figyelmezteti a gyerekeket az esetleges veszélyekre, illetve ismerteti a rendőrség ifjúságvédelmi munkáját. Az osztályfőnöki órák során remélhetőleg eljut ez a kis füzet minden címzetthez.

– *Úgy tűnik, a szexuális jellegű bűntények sértettjei javarészt lányok. Mennyire megalapozott az a vád, hogy homoszexuális férfiak kiskorú fiúkat csábítanak el?*

– Döntő többségben lányok a kiszemelt áldozatok a kellemetlenkedő szolngatástól, tapogatózástól kezdve a brutális erőszakig. Nyilvános férfi illemhelyeken valóban előfordul, hogy a fiatalabb fiúkat megszólítják, ajánlatot tesznek többé-kevésbé durva stílusban. Ilyen helyzetekben a megfelelő határozott elutasítás eredményre vezet; erőszakos cselekményeket általában aberrált, agresszív személyek követnek el. Kiskorú fiúk más okból kényszerülnek homo- vagy heteroszexuális prostitúcióra. Állami gondozásból, züllött családból, javító-nevelőintézetből kikerülve a létbizonytalanságtól menekülnek ilyen megalázó kapcsolatokba. Mivel nincs talaj a lábuk alatt, se lakásuk, se megélhetési forrásuk nincs, testüket bocsátják áruba. A férfi-prostitúció terjedőben van.

– *Ha idegen személy közeledik a gyerek felé, megfelelő viselkedéssel esetleg elkerülhető a nagyobb baj. A megtörtént bűntény után is, a szülők testi-lelki támasza révén az idő begyógyítja a sebeket. Mi a sorsuk azonban azoknak a gyerekeknek, akikkel szemben éppen hozzájuk közel állók (ismerős, szomszéd, vagy akár családtag) követnek el szexuális visszaélést? Németországi adatok szerint az elkövetőknek több mint fele az apa, mostohaapa, további 30-40 % a távolabbi rokon és csak mintegy 6 % a gyerek számára teljesen idegen személy.*

– A családon belül elkövetett visszaélés ritkán kerül a rendőrség tudomására. A gyerek elmesélheti otthon, hogy megtámadta őt egy bácsi a liftben, de csak őszinte, nyílt szellemű családban tudja elmondani, hogy mi is történt. Ahol a szexualitás tabu, nem lehet ilyesmiről beszélni, nyilván nem is merik nevükön nevezni a dolgokat. Mégis ki szokott derülni, ha azonnal nem is veszik észre a szülők a gyerek zilált kinézetén, ruháján, a gyerek ő maga mondja el legfeljebb néhány napi hallgatás után. Sajnos előfordul, hogy a szülők álszeméremből nem tesznek feljelentést a rendőrségen, és ezzel további lehetőséget adnak az el követőnek hasonló cselekedetekre.

Ha az apa, nevelőapa, fivér, nagybácsi vagy más rokon a szexuális kihasználó, a gyerek nem tud kihez fordulni segítségért, hiszen éppen onnan éri bántás, ahol biztonságban kellene lennie. Sokszor szól az anyának, de az nem hiszi el, vagy nem akar tudomást venni róla, mert maga is kiszolgáltatott helyzetben van, vagy úgy gondolja, a „család érdekében” ennek nem szabad kitudódnia. Ha fizikai bántalmazással társul a szexuális visszaélés, lehet, hogy a testi sérelmek nyomán reagál a környezet (óvoda, iskola, szomszéd), feljelentést tesznek a szülők ellen a rossz bánásmód miatt, az elleplezés vágya azonban ezen a területen olyan erős, hogy még így sem biztos a lelepleződés. Leginkább véletlenül ejt el a gyerek az otthoni eseményekről árulkodó megjegyzést, pl. az óvodában elmondhatja, a babákkal eljátszhatja, mit csinál a papa a nővérel. Ilyenkor szintén a kívülálló környezetnek kell a megfelelő lépéseket megtenni.

A családon belüli, akár néhányszor megtörtént, akár éveken keresztül folyó szexuális visszaélés az élet valamely szakaszában lelki problémát okozhat, más tünetek kapcsán esetleg évekkal később a pszichológusnál tárul fel, hogy milyen gyermekkori hatások állnak a háttérben.

Milyen tünetek árulkodnak arról, hogy a gyereket káros szexuális élmények érték, és mi a teendő ilyenkor? Általában senki nem gondol arra, hogy ilyen az ő családjában előfordulhat. A beszélgetést **Prágai Éva** gyermekpszichológussal folytatjuk:

– Aki lányát, unokáját, unokahúgát, vagy más rokonsági fokon álló, vagy nevelésre rábízott gyereket szexuális kapcsolatra bír rá, általában nem erőszakkal teszi, tehát külső testi jelek nincsenek. Mivel fenyegetéssel, ígéretéssel, a szégyenérzet felkeltésével hallgatásra kényszeríti a gyereket, világosan megfogalmazott formában nem fognak panaszkodni, már csak azért sem, mert sok esetben nem is tudják igazából, mi történik velük. Az anya a legtöbb esetben annyira gyanútlan, hogy az elejtett szavakat, utalásokat nem érti meg, nem jól értelmezi azokat a jelzéseket, amiket a gyerek segélykérés gyanánt küld. Egészen más problémák miatt fordulnak hozzánk, de ezek a tünetek – sok más egyéb mellett – utalhatnak arra is, hogy a családban a gyerekekkel szemben valaki részéről szexuális visszaélés történt vagy rendszeresen folyik. Kisgyerekek visszaesnek a szobatisztaságban, hasfájásról panaszkodnak, pszichoszomatikus betegségek, bőrbetegségek jelentkezhetnek,

étvágytalanságuk akár a teljes koplalásig fokozódhat, és ha mégis esznek, rögtön kiadják magukból az ételt. Visszatérnek már elhagyott szokások, pl. ujjszopás, általános regresszió látszik rajtuk. Iskoláskorúaknál tanulmányi visszaesés, súlycsökkenés, dadogás, körömrágás utalhat a lelki egyensúly kibillenésére. Fiatalkorúak káros szenvedélyekbe menekülhetnek, alkohol-, drog- és gyógyszerfüggőség alakulhat ki, megszöknek otthonról vagy öngyilkosságot kísérelnek meg. Bármilyen korú a gyermek, a kedélyállapotában, fizikai és lelki habitusában fellépő hirtelen, drasztikus változásra fel kell figyelni. A szexuálisan kihasznált gyerekek sokszor rettegnek a sötétben, játékokkal, kisebb bútorokkal elbarikádozzák magukat éjszakára, vagy ruhástól fekszenek ágyba, így remélvén megmenekülni az apa, nevelő esetleges éjszakai látogatásától. Ettől való félelmükben nem mernek elaludni, és ezért állandó fáradság gyötri őket. Feltűnő lehet, ha egy bizonyos személlyel semmiképpen nem akar egyedül maradni a gyermek, vagy esetleg furcsa megjegyzéseket tesz („Félix bácsi mindig úgy megfog”).

– *Hogy lehet az, hogy az-anya, nevelők jelenlétében ilyesmi folyhat egy családban, gyermekintézményben? A fenti jelek elég kirívóak, észre kell vennie a környezetnek. Milyen reakcióra lehet számítani?*

– Az anya szerepe valóban fontos. Általában az ő távollétében adódik az első alkalom, kórházban van, elutazott, túlzottan elfoglalt stb. Nem teljes családokban az elvált férj, annak rokonai szintén az anya nélkül találkoznak a gyerekekkel. A felsorolt szignálokat ugyan veszik az anyák, de nem értelmezik helyesen. Ők csupán azt észlelik, hogy a tanulmányi eredmények romlottak, „elviselhetetlen”, agresszív, visszahúzó lett gyerekük, és erre reagálnak. Sokszor nem bizalomteli az otthoni hangulat és nincs mód arra, hogy nyíltan segítséget lehessen kérni az anyától. Kétségbeesítő lelkiállapotukban néha szélsőséges tüneteket produkálnak a gyerekek (hajkitépés, önmarcangolás, állandó kényszeres mosakodás), ilyenkor kerülnek a pszichológushoz. Igen nehéz helyzetbe kerül az anya is, ha végül tudomására jut a családon belüli szexuális visszaélés. Ha férje az elkövető, a gyereket el kell választani tőle, mert biztonsága csak így garantálható. Ez azonban a család széthullását eredményezi, ami anyagi nehézségekkel is járhat. Némileg könnyebb a helyzet, ha már elvált férjről vagy távolabbi rokonról van szó. A közvélemény Magyarországon mélyen elítéli és gyermekgyalázásnak bélyegzi az ilyen eseteket, nem csoda, ha a család, beleértve az anyát is, mindenáron igyekszik eltitkolni.

– *Feltételezhető, hogy minden férfi potenciális elkövető lehet, és a gyermekekkel szembeni szexuális visszaélés minden családban előfordulhat, vagy az ilyen férfiak nemisége a normálistól eltér?*

– Nincs olyan társadalmi réteg, ahol jellemzően gyakrabban fordulna elő az ilyesmi. Ezek a családok sokszor a külvilágtól izoláltan élnek akár ténylegesen, pl. tanyán, akár szociális értelemben. A személyek és a generációk közötti határok elmosódtak, az egyes családtagoknak nincs tiszteletben tartott magánszférájuk, érzéseiket kölcsönösen visszautasítják és a problémákat elfojtják. Az apa despotaként telepszik a családra, és különösen a gyerekek jogfosztottak. A felnőtt-gyermek közötti szexuális kapcsolatnak szinte soha nem szexuális, hanem hatalmi indítéka van. Az élet egyéb területén oly szolgálatkész, csendes férfi a gyereken, mintegy neki alárendelt személyen nem szexuális, hanem uralmi vágyait akarja kiélni, sok esetben gyerekkorában hasonló módon elszennvedett sérüléseit

kompenzálni. Egészséges, nyílt szellemű családokban, ahol egymás személyiségét kölcsönösen tiszteltben tartják, nem sűrűsödnek össze olyan mélyen rejlő, tudatalatti indulatok, amelyek vérfertőző kapcsolatba torkollnának.

– *Hogyan alakítható ki ilyen szellem a családban, intézményben? Ha három generációra tekintünk vissza, a gyerekek és szüleik testileg-lelkileg egyre közelebb kerültek egymáshoz, ma már sok családban Magyarországon is megengedett a meztelenség, közös fürdés stb. Javára válik ez a szülőnevelő-gyermek kapcsolatnak, vagy a túlzott közelség inkább alkalmat ad a visszaélésre?*

– Nem lehet kívülről meghatározott normát állítani a szülők elé. Ha nekik természetes a meztelenség, nem kell gondolkodniuk azon, vajon fürödjének-e együtt gyerekeikkel, öltözködhetnek-, vetkőzhetnek-e előttük. Fordítva is igaz, kár lenne felszabadult ruhátlanságot erőltetni ott, ahol a szülő ezt szigorú intim szférájának érzi. A hangsúly azon van, hogy érzéseiknek, beállítottságuknak megfelelően viselkedjenek. Ha beszélnek érzéseikről, ezzel példát adnak a gyerekeknek, hogy adott esetben ők is előállhassanak problémáikkal. Fontos, hogy szavakat találjanak testi-lelki folyamatokra, dolgokra. A kicsik és a nagyobbak is igénylik a szeretet megnyilvánulásokat testi formáit, ölelés, simogatás, ágyba bújás, birkózás stb. Nem lehet határt vonni, mi megengedett, mi nem. Alapvetően leszögezhető, hogy ezeknek a testi kapcsolatoknak a gyerekek igényeit kell kielégíteniük és nem a szülő csalódását, magányosságát, szeretetét hivatottak csillapítani.

A szülőknek, nevelőknek el kell fogadniuk, hogy gyerekük érzelmi szempontból is önálló lény, és joga van visszautasítani a testi közeledést, amikor éppen nem kívánja. Ez lehet, hogy rosszul esik, sőt idősebb rokonok előtt kényelmetlen a szülő számára húzódozó, barátságtalan gyereke, de ha megmarad a választási lehetősége, hogy kit köszönt puszival és kit nem, ezzel máris egy olyan képességet gyakorolhatott, amire később szüksége lesz. Meg kell tanulnia dönteni, hogy akarja-e vagy sem az adott mértékű testi közelséget, s ha nem, szabadjon ennek megfelelő viselkedéssel (akár elutasítással is) reagálnia. Fontos, hogy érzéseire hallgatva tudjon nemet mondani, és nem kell engednie, hogy olyasmi történjen vele, ami neki nem kellemes. A bátor, határozott gyerekek ritkábban esnek áldozatul, mert meg tudják védeni privát szférájukat. Sajnos, általában éppen ellenkezőleg hat az otthoni nevelés. Elismerésben a csendes, szófogadó, illedelmes gyerekek részesülnek, akik szépen felelnek, ha kérdezik őket és kedvesek a még oly ritkán látott távoli rokonokhoz is. Így a szülők arra tanítják meg őket, hogy gyűrjék le idegenkedésüket, hogyan tegyenek meg akaratukkal ellentétes dolgokat, ami ezen a területen igencsak súlyos következménnyel járhat. Végül akkor is engednek a szülői fensőbbiségnek, amikor az helyzetével visszaél és önző érdekeit kényszeríti rájuk. Nemet mondani sokszor nehéz, ezt meg kell tanítani-tanulni.

Hadd álljon itt végezetül egy rövid idézet **Lene Mayer-Skumanz: Palkóval történt** c. könyvéből, példázván, hogyan lehet tapintatosan elfogadni a gyerek különálló, egyedi testiségét.

„Palkó szereti dédmamáját, csak a születésnapjáért nem rajong. Erre az alkalomra ugyanis három országból jönnek vendégek és mindenki meg szeretné puszipni a dédunokát.

„Adj egy puszip Palkó!” – „Egy rendes cuppanósak kérek!” – „Piszi-puszi!”

Palkót összepuszipják, és neki is meg kell puszipnia a néniket, nagynéniket, és nagynagynéniket, sőt egynémely nagybácsit is. Minden néni másképp illatozik, sőt még illatos

bácsik is akadnak. Az ünnepi sokadalomban Mariann, az unokahúga siet Palkó segítségére, apró, zsufa, mézszőke hajú kislány.

„Engem nem kell megpusztilnod” – mondja Palkónak.

„Pedig téged szívesen” – feleli Palkó.

Végre odafurakszik a dédihez. Felköszönti egy születésnapjára rajzolt képpel, arcon csókolja. Ebben nincs semmi rossz, a dédi ráncosalma-arcát szereti Palkó.

„Palkó” – súgja a fülébe a dédmamája – „a fürdőszobában balra, a vendégeknek kitett törülközők rakásában...”

Palkó megértette. Bemegy a fürdőszobába. A mosdókagyló előtt ott áll Mariann, csöpp rózsaszín kéztörölő a markában. Nagy igyekezettel dörögli arcát, már egészen kipirosodott a bőre.

Palkó egy kék törülközőt vesz elő, odatartja a vízszugár alá, kinyomkodja és ledörögli a csókokat az arcáról.

„Ah ,, sőhajtja.

Mariann neveti. „Mindet eltünttetted?”

„Mindet.”

„ Akkor van hely az enyém számára” – mondja Mariann. „Adjak egyet? „

„Adj” – mondja Palkó.

Fölágaskodik és Palkó bal orcájára nyomja száját. Az ajka egyszerre hűvös és meleg, és semmilyen szaga sincs, csak egy kis kert-illata.”

Balányi Klára